(481) "घ्रा गन्धोपादाने" (I-भ्वादिः-926. सक. अनि. पर.)

[1]घ्रायकः-यिका, [2]घ्रापकः-पिका, जिघ्रासकः-सिका, [3]जेघ्रीयकः-यिका ;
घ्राता-त्री, घ्रापयिता-त्री, जिघ्रासिता-त्री, जेघ्रीयिता-त्री ;
[4]जिघ्रन्-[A]न्ती, घ्रापयन्-न्ती, जिघ्रासन्-न्ती, —
घ्रास्यन्-न्ती-ती, घ्रापयिष्यन्-न्ती-ती, जिघ्रासिष्यन्-न्ती-ती ; —
— घ्रापयमाणः, घ्रापयिष्यमाणः,—जेघ्रीयमाणः, जेघ्रीयिष्यमाणः ;
संघ्राः-संघ्रौ-संघ्राः ; — — —
[5]घ्राणः-घ्राणम्-घ्राणवान्, घ्रातः,-तम्-तवान्, घ्रापितः, जिघ्रासितः,
जेघ्रीयितः-तवान् ;
[6]व्याघ्रः-व्याघ्री, [7]आजिघ्रः[B], [8]घ्रायः, [9]पुष्पसङ्घ्रायः, घ्रापः, जिघ्रासुः, [10]जाघ्राः ;

---

1. 'आतो युक् चिण्कृतोः' (7-3-33) इति युगागमः। एवं घञि, णमुलि च ज्ञेयम्।
2. 'अर्तिह्रीव्लीरीक्नूयीक्ष्माय्यातां पुग् णौ' (7-3-36) इति णौ पुगागमः। एवं ण्यन्ते सर्वत्र बोध्यम्।
3. 'ई घ्राध्मोः' (7-4-31) इति आकारस्य ईकारादेशः। अभ्यासे गुणः।
4. शपि, 'पाघ्राध्मास्थाम्नादाण्दृश्यर्तिसर्तिशदसदां पिबजिघ्रधमतिष्ठमनयच्छपश्यर्च्छधौशीयसीदाः' (7-3-78) इत्यनेन प्रकृतेः जिघ्रादेशे रूपम्।
5. 'नुदविदोन्दत्राघ्राह्रीभ्योऽन्यतरस्याम्' (8-2-56) इति निष्ठातकारस्य नकारविकल्पः। नत्वपक्षे णत्वम्।
6. 'आतश्चोपसर्गे' (3-1-1-36) इति कर्तरि कः। स्त्रियां, 'गतिकारकोपपदानां कृद्भिः सह समासवचनं प्राक् सुबुत्पत्तेः' (परिभाषा 77) इति सुबुत्पत्तेः प्राक् समासे, अदन्तत्वेन प्राप्तं टापं बाधित्वा जातिलक्षणो ङीष् भवति।
7. सोपसर्गात् 'पाघ्राध्माधेट्दृशः शः' (3-1-137) कर्तरि शप्रत्ययः। 'पाघ्राध्मास्थाम्नादाण्—' (7-3-78) इत्यादिना जिघ्रादेशः। मध्ये विकरणप्रत्ययः शप्। '›पमितं व्याघ्रादिभिः–' (2-1-56) इति निर्देशात् संज्ञायाम् उपसृष्टेऽपि जिघ्रादेशो न।
8. 'श्याऽऽद्व्यधाश्रु—' (3-1-141) इत्यादिना आदन्तलक्षणे णप्रत्यये युगागमः।
9. 'आतोऽनुपसर्गे कः' (3-2-3) इत्यत्र, 'अनुपसर्गे' इत्युक्तत्वात्—सोपसृष्टात् 'कर्मण्यण्' (3-2-1) इत्यण्।
10. यङन्तात् अचि, 'यङोऽचि च' (2-4-74) इति यङो लुकि, यङ्परकत्वाभावादीत्वाभावे, 'दीर्घोऽकितः' (7-4-83) इत्यभ्यासस्य दीर्घे च रूपम्।

A. 'स्नातावदातः स पिबंस्तदाभाञ्जिघ्रन् सुगन्धं विधमन्नघानि।' धा. का. 2-33.

B. 'ध्वनीनामुद्धमैरेभिर्मधूनामुद्धयैर्मृशम्।
आजिघ्रैः पुष्पगन्धानां पतङ्गैर्लपिता वयम्॥' भ. का. 6-77.